

Bruselj, 22. oktober 2024
(OR. en)

13693/1/24
REV 1

LIMITE

ECOFIN 1049
UEM 324

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta

Prejemnik: delegacije

Zadeva: Izjava v imenu predsedstva Sveta gospodarskih in finančnih ministrov in ministrice EU na letnem srečanju Mednarodnega monetarnega in finančnega odbora (IMFC),
Washington, oktober 2024

V prilogi vam pošiljamo izjavo v imenu predsedstva Sveta gospodarskih in finančnih ministrov in ministrice EU na letnem srečanju Mednarodnega monetarnega in finančnega odbora (IMFC) oktobra 2024 v Washingtonu.

Izjava v imenu predsedstva Sveta gospodarskih in finančnih ministrov in ministric EU na letnem srečanju Mednarodnega monetarnega in finančnega odbora (IMFC), Washington, oktober 2024

1. EU je glede na še vedno trajajočo neizzvano in neupravičeno vojno agresijo Rusije odločena, da bo Ukrajini in njenemu prebivalstvu še naprej zagotavljala politično, finančno, gospodarsko, humanitarno, vojaško in diplomatsko podporo, dokler bo to potrebno in tako intenzivno, kot bo potrebno. Rusija ne sme zmagati. EU je zelo zaskrbljena tudi zaradi katastrofalnih humanitarnih razmer v Gazi in vse večjih napetosti v regiji. Vse akterje odločno pozivamo, naj ravnajo zadržano in preprečijo nadaljnje stopnjevanje, ter pozivamo k celovitemu izvajanju predloga o prekinitvi ognja, ki bi privedel do takojšnje prekinitve ognja v Gazi, izpustitve vseh talcev ter znatnega in trajnega povečanja pretoka humanitarne pomoči.
2. Še vedno trajajoča vojna agresija Rusije v Ukrajini in širjenje geopolitičnih napetosti skupaj s sedanjimi prerazporeditvami dobavnih verig in vse večjo geoekonomsko razdrobljenostjo negativno vplivajo na svetovno gospodarstvo, zlasti na gospodarstva v vzponu in v razvoju. Ključna prednostna naloga ostaja okrepitev skupnih prizadevanj za krepitev multilateralizma in mednarodnega sistema, ki temelji na pravilih, da bi se izognili škodljivim konkurenčnim praksam in tekmovanjem za subvencije, kar lahko privede do nadaljnje razdrobljenosti. Poštena konkurenca bo prispevala k spodbujanju inovacij in učinkovitosti. Glavna branika pred geoekonomsko razdrobljenostjo sta še naprej reformirana in okrepljena STO ter močno mednarodno usklajevanje. Mednarodno sodelovanje je bistveno tudi za pospešitev zelenega in digitalnega prehoda ter reševanje s tem povezanih izzivov.

3. EU je doslej Ukrajini in njenemu prebivalstvu zagotovila pomoč v višini skoraj 114 milijard EUR. V ta znesek je vključena podpora državam članicam, ki gostijo ljudi, ki bežijo pred vojno agresijo Rusije. EU ostaja največja finančna donatorka Ukrajini med njenimi mednarodnimi partnerji od začetka vojne in bo še naprej podpirala potrebe Ukrajine po financiranju. Po izplačilu 18 milijard EUR v okviru instrumenta makrofinančne pomoči + v letu 2023 je vzpostavila instrument za Ukrajino v višini 50 milijard EUR kot okvir za zagotavljanje stabilnega in predvidljivega vira financiranja do leta 2027, ki temelji na napredku pri dogovorjenem široko zastavljenem programu reform, ki je zasnovan tako, da je skladen s programom MDS in ga dopolnjuje. Te politike so skrbno vključene v mednarodna prizadevanja za pospešitev okrevanja Ukrajine in njenega pristopa k EU, pa tudi za izboljšanje dolgoročnih obetov za rast, tudi s podpiranjem krepitve zmogljivosti. EU je v letu 2024 doslej izplačala 12,2 milijarde EUR finančnih sredstev v okviru instrumenta, dodatno izplačilo pa je načrtovano pozneje letos, če bodo izpolnjeni pogoji politike. Poudarjamo pomen stalne porazdelitve bremena in skupnih prizadevanj mednarodnih partnerjev, ki so ključnega pomena za zaščito gospodarske stabilnosti Ukrajine.

4. EU v skladu s sklepi Evropskega sveta z dne 27. junija 2024 in kot neposreden odziv na sporočilo z vrha skupine G7, ki je potekal 15. junija v Apuliji, pripravlja predlog Komisije za vzpostavitev mehanizma za sodelovanje pri posojilih za Ukrajino, ki bi zajemal posojila v višini do 45 milijard EUR Ukrajini pod okriljem pobude skupine G7 o izrednih posojilih za pospešitev prihodkov za Ukrajino. Ta predlog uredbe vključuje lastni prispevek EU v obliki novega izrednega posojila makrofinančne pomoči v višini do 35 milijard EUR, ki bo na voljo v letu 2024 z izplačilom v eni ali več tranšah vse do konca leta 2025. Ko bosta Evropski parlament in Svet EU sprejela ta sveženj, bi se iz njega podprle dodatne nujne proračunske potrebe Ukrajine, ki so bistvene za pomoč tej državi pri ohranjanju bistvenih državnih funkcij, zagotavljanju makroekonomske stabilnosti in obnovi kritične infrastrukture.
5. MDS izrekamo pohvalo za tesno sodelovanje z Ukrajino in stalno podporo tej državi. Pozdravljamo nedavni uspešen zaključek petega pregleda instrumenta za povečanje financiranja in izražamo pohvalo ukrajinskim oblastem za nadaljnjo veliko uspešnost programov kljub težavnim razmeram. Doslej je bilo v okviru instrumenta za povečanje financiranja izplačano skoraj 7,6 milijarde USD, namenjene podpori ukrajinskim organom pri utrjevanju politik, ki ohranjajo fiskalno, zunanjo, cenovno in finančno stabilnost, obenem pa spodbujajo dolgoročno rast v okviru povojne obnove in poti Ukrajine proti pristopu k EU.

6. EU je še naprej zagotavljala makrofinančno pomoč partnerskim državam, ki se soočajo s plačilnobilančno krizo, s čimer je povečevala učinek sodelovanja MDS. Trenutno se izvajata dva z makrofinančno pomočjo podprta programa, eden z Moldavijo (za do 220 milijonov EUR v obliki posojil in 75 milijonov EUR v obliki nepovratnih sredstev) ter drugi s Severno Makedonijo (za do 100 milijonov EUR v obliki posojil), torej z državama, ki sta na poti v EU. Glede na zapletene geopolitične razmere je Komisija marca in aprila predstavila zlasti predloge za nove posojilne posle za makrofinančno pomoč za Egipt in Jordanijo, pri čemer je Svet EU aprila odobril prvi del ukrepa za Egipt. EU tudi v okviru pobude Global Gateway še naprej podpira države v razvoju. Poleg tega so bile EU in njene države članice tudi v letu 2023 največji svetovni donator uradne razvojne pomoči (URP), saj so prispevale 42 % svetovne URP.

7. Svetovna rast je v letu 2023 napredovala bolje, kot je bilo pričakovano. Prihodnje projekcije kažejo, da bo rast v letih 2024 in 2025 ostala stabilna, inflacija pa se bo še naprej zmanjševala. Čeprav naj bi svetovna trgovina nekoliko okrevala, so tveganja še vedno visoka, zlasti v zvezi z geopolitičnimi pretresi. Srednjeročni obeti za rast ostajajo skromni. Gospodarstvo EU je v letu 2023 upadlo, vendar se je kljub specifičnim učinkom vojne Rusije v Ukrajini in slabitvi svetovne trgovine izkazalo za razmeroma odporno na večje pretrese in je ustvarjalo delovna mesta. Rast BDP EU naj bi se v letu 2024 povečala za do 0,9 %, v letu 2025 pa naj bi postopno narasla do 1,3 %. Stabilen trg dela naj bi skupaj z višjimi plačami in nadaljnjim zmanjševanjem inflacije postopno začel podpirati rast potrošnje, medtem ko rahljanje pogojev financiranja in nadaljnja izplačila sredstev v okviru instrumenta „Next Generation EU“ (NGEU) krepijo naložbe. Vendar so tveganja za gospodarske obete še vedno usmerjena navzdol, saj na te obete še naprej negativno vpliva svetovna negotovost, ki jo v veliki meri krepijo geopolitične napetosti.

8. Revidirani okvir ekonomskega upravljanja EU je bil sprejet aprila 2024, na njem pa temeljijo načrti držav članic za fiskalno politiko in strukturne reforme za prihodnja leta. Okvir omogoča, da se s fiskalnimi politikami odpravlja negotovost. Restriktivna fiskalna naravnost za euroobmočje kot celoto v letu 2025 se glede na makroekonomske obete, potrebo po nadaljnji krepitvi fiskalne vzdržnosti in podporo trenutnemu procesu dezinflacije šteje za ustrezno. Nadaljnje ohranjanje ali povečevanje naložb in strukturne reforme ostajajo bistvenega pomena za spodbujanje trajnostne in vključujoče rasti in odpornosti.
9. EU in njene države članice še naprej izvajajo instrument za okrevanje NGEU. Skupni znesek nepovratnih sredstev in posojil, ki so bila doslej izplačana v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost (RRF), tj. instrumenta, ki je osrednja točka NGEU ter podpira strukturne reforme in naložbe znotraj EU, znaša 265 milijard EUR od skupno 650 milijard EUR¹. EU si poleg tega prizadeva spodbuditi zasebne naložbe v prednostne naloge politik EU prek programa InvestEU, v okviru katerega namerava s podporo proračunskega jamstva EU mobilizirati več kot 372 milijard EUR naložb. Do konca leta 2023 je bilo na podlagi odobrenih operacij mobiliziranih 217 milijard EUR (več kot 60 % cilja).

¹ 648 milijard EUR po cenah iz leta 2022.

10. Hkrati so za zeleni in digitalni prehod ter energetska varnost potrebne reforme za zmanjšanje ozkih grl za zasebne naložbe. Nadaljnja krepitev unije kapitalskih trgov EU bo v prihodnjih letih prispevala k poglobitvi evropskih finančnih trgov, hkrati pa izboljšala usmerjanje prihrankov EU in mednarodnih naložb v naše skupne prednostne naloge, zlasti v zeleni in digitalni prehod. Poleg tega bo treba za reševanje izzivov na področju konkurenčnosti določiti jasne prednostne naloge za kritične industrije ter reforme na nacionalni ravni in ravni EU, pa tudi mobilizirati javna in zasebna sredstva.
11. EU je za pospešitev prehoda na podnebno nevtrarno gospodarstvo sprejela ključne zakonodajne akte iz svežnja Evropske komisije „Pripravljeni na 55“, vključno z okrepitvijo sistema EU za trgovanje z emisijami, mehanizmom za ogljično prilagoditev na mejah, skladnim s pravili STO, in Socialnim skladom za podnebje. Poleg tega je odločena imeti vodilno vlogo pri revoluciji na področju čiste tehnologije. V ta namen je zdaj začel veljati akt o neto ničelni industriji, ki je eden od ključnih elementov industrijskega načrta za evropski zeleni dogovor. EU še naprej dosega napredek pri svojem okviru za trajnostno financiranje, hkrati pa spodbuja zasebno financiranje projektov in tehnologij za prehod. Še naprej bo tesno sodelovala z mednarodnimi partnerji, da bi pospešila zeleni prehod in obravnavala vse večji vpliv podnebnih sprememb.

Vprašanja politike MDS

12. Države članice EU še naprej podpirajo zavezanost Mednarodnega monetarnega in finančnega odbora (IMFC) stabilnemu in na kvotah temelječemu MDS z zadostnimi viri, ki bo ohranil svojo vlogo v središču svetovne finančne varnostne mreže. EU pozdravlja zaključek 16. splošnega pregleda kvot MDS, ki ohranja sedanja sredstva sklada in krepi naravo sklada, ki temelji na kvotah. Zdaj je prednostna naloga članic MDS, da do dogovorjenega roka, tj. 15. novembra 2024, zaključijo nacionalne postopke in zagotovijo nacionalno soglasje za zadevno povečanje kvot in odpravo novega posojilnega mehanizma. Pozdravljamo ustanovitev 25. sedeža za podsaharsko Afriko do novembra 2024, saj bi s tem zagotovili izboljšanje splošnega ravnovesja regionalne zastopanosti v izvršnem odboru MDS. Konstruktivno si bomo prizadevali za možne pristope za usmerjanje prerazporeditve deležev kvot MDS v okviru 17. splošnega pregleda kvot do junija 2025, kot je bilo dogovorjeno v izjavi predsednice Mednarodnega monetarnega in finančnega odbora iz oktobra 2023. Sedanja formula deluje dobro in izpolnjuje cilje prerazporeditve. Bistvenega pomena sta pravična porazdelitev bremena med vsemi večjimi naprednimi gospodarstvi in zaščita deležev kvot najrevnejših držav.

13. Države članice EU pozdravljajo celovit pregled dajatev in dodatnih dajatev MDS v zvezi s politikami, ki vplivajo na skupne stroške izposojanja pri MDS. Priznavamo, da so zaradi močnega povečanja svetovnih obrestnih mer in povečanja prihodkov MDS potrebne nekatere prilagoditve teh politik. Seznanjeni smo tudi z oceno osebja MDS, da so obeti glede prihodkov sklada za prihodnja leta še vedno trdni in da je bil do konca proračunskega leta 2024 dosežen cilj glede previdnostnega salda v višini 25 milijard posebnih pravic črpanja. Opozarjamo, da je treba pri vsakem pregledu politik v zvezi z dajtvami in dodatnimi dajtvami MDS upoštevati, da so te sestavni del okvira sklada za obvladovanje kreditnega tveganja, ki določa ustvarjanje dohodka za zaščito bilance stanja sklada ter zagotavlja cenovne spodbude za prenos kvot iz naslednjega leta in predčasno odplačilo, ki pomagajo ohranjati obnavljajočo se naravo sredstev MDS, skupaj s splošnimi cilji posojanja MDS. V zvezi s tem poudarjamo, da je pomembno celostno ocenjevati politike financiranja in posojanja.

14. Države članice EU so skupaj obljubile približno 38 milijard USD za prostovoljno usmerjanje posebnih pravic črpanja (ali enakovrednih prispevkov) v skrbniška sklada za odpornost in trajnostnost (RST) ter za zmanjševanje revščine in rast (PRGT), imajo pa tudi vodilno vlogo pri prenosu sredstev v skrbniške sklade MDS. Države spodbujamo k temu, naj razmislijo o novih prostovoljnih prispevkih za okrepitev PRGT in RST ter izpolnijo svoje zaveze, tako da bodo sredstva dejansko na voljo ranljivim državam. Države članice EU opozarjajo na neformalno srečanje ministrov in ministrice za gospodarske in finančne zadeve 13. in 14. septembra v Budimpešti, na katerem so ministri in ministrice ter direktorica MDS razpravljali o novih možnostih financiranja v podporo državam z nizkimi prihodki in o možnostih za zagotovitev vzdržnosti PRGT. EU je ključna donatorka PRGT ter podpira dobro delovanje in samozadostnost tega skrbniškega sklada. Da bi to dosegli, bo potrebna kombinacija ukrepov tako na strani financiranja kot na strani posojilnih politik in praks, ki bodo skladni s pravnimi omejitvami držav. PRGT je ključnega pomena za doseganje cilja zagotavljanja ugodnega financiranja v podporo ukrepom politike za reševanje težav na področju plačilne bilance in ustrezen odziv na s tem povezane potrebe držav z nizkimi prihodki v prihodnjih letih. Da bi omejili tveganja za MDS in čim bolj učinkovito uporabili omejena razpoložljiva sredstva, morajo biti posojila v okviru PRGT preudarna in morajo zanje veljati ustrezni zaščitni ukrepi.

15. Obvladovanje ranljivosti svetovnega dolga ostaja ena od ključnih prednostnih nalog. EU pozdravlja napredek, dosežen v okviru skupnega okvira skupine G20 in Pariškega kluba za obravnavo dolga, ter poziva k dodatnim prizadevanjem za bolj predvidljivo, pravočasno, urejeno in usklajeno prestrukturiranje dolgov. Sporazumi o obravnavi dolga za Čad, Zambijo in Gano kažejo, da skupni okvir dosega rezultate, obenem pa priznavamo, da bi lahko bila prihodnja obravnava dolga hitrejša. Pozdravljamo tudi štiriletni dogovor o razširjenem kreditnem programu za Etiopijo, ki bi olajšal pogajanja z upniki o prestrukturiranju dolga in ki so ga omogočila finančna zagotovila, dana s strani odbora uradnih upnikov. Podpiramo prizadevanja za upoštevanje izkušenj, pridobljenih v tekočih primerih držav znotraj skupnega okvira, da bi oblikovali jasne smernice in državam, ki najemajo posojila, pomagali na poti skozi proces. Spodbujamo nadaljnje učinkovito večstransko usklajevanje obravnave dolga v državah s srednjimi prihodki in pozdravljamo sporazum s Šrilanko. Pozdravljamo tekoče delo v okviru okrogle mize o svetovnem državnem dolgu kot pomembne platforme za lažje skupno razumevanje izzivov svetovnega dolga med vsemi deležniki. V primerih, ko se države soočajo z likvidnostnimi pritiski, vendar je dolg še vedno vzdržen, podpiramo prizadevanja skupine G20, MDS in Svetovne banke za podporo državam na podlagi treh stebrov: i) strukturne reforme in mobilizacija domačih virov, ii) zunanja finančna podpora, tudi iz mednarodnih finančnih institucij, ter iii) boljše usklajevanje med dvostranskimi in večstranskimi partnerji za mobilizacijo posojil s strani zasebnih upnikov. V ta namen podpiramo delo na ravni držav, namenjeno usklajevanju finančnih tokov. Poleg tega spodbujamo nadaljnja prizadevanja za preglednost dolga.